**KAYYIM ATANMASI GEREKEN İŞLEMLER :**

**Çocuğun mallarının tehlikeye düşmesi başka şekilde önlenemiyorsa hakim yönetimin bir kayyıma devredilmesine karar verebilir. Aynı şekilde malların gelirlerinin de veliler tarafından uygun şekilde sarf edileceğinden kuşku duyulursa hakim bunların yönetimi içinde kayyım atayabilir(M.K.361).**
**Soy bağının reddi davası ile ilgili işlemlerde ergin olmayan çocuğu 291/2. maddesi gereğince kayyım temsil eder. Eski kanunda 249. maddede yer alan bu hüküm yeni kanunda da aynen korunmuştur, bu nedenle eski kanun sırasında yapılan uygulama ve yerleşen yargı kararları geçerliliğini korumaktadır.**

**M. Kanunun 282. maddesine göre çocuk ile ana arasındaki soy bağı doğumla, baba ile ise anayla evlilik, tanıma ve mahkeme kararıyla kurulur. M. Kanunun 285. maddesine göre evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden başlayarak 300 gün içinde doğan çocuğun babası kocadır. Çocuk 286. maddeye göre ana ve kocaya karşı soy bağının reddi davası açabilir. Çocuk ergin değil ise 291/2. maddeye göre bu davada kendisini 426. maddeye göre atanacak bir kayyım temsil eder. Aralarında menfaat çatışması olacağından çocuk adına ana dava açamaz ve kayyım olarak atanamaz (Esat Şener'in M. Kanun kitabının 469. sayfasında eski 249. maddeye ilişkin açıklamalar).**

**A) Evlatlık ilişkisinin kaldırılması için M. K. 317.maddesi gereğince dava açarken.**

**Kanunun 308. maddesi gereğince ayırt etme gücüne sahip olan küçükler evlat edinilirken rızalarının alınması şarttır. Bu rıza alınmamış ise küçük 317. madde gereğince evlatlık ilişkisinin kaldırılması için dava açabilir, maddede rızası alınması gereken kişilerin dava açma hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı kuralları kapsayan eski kanunun 258. maddesi için Esat Şener'in M. Kanun kitabının 484. ve devamındaki sayfalarda yer alan açıklamalara ve yargı kararlarına göre menfaat çatışmasından dolayı bu davada çocuğu asıl ana-baba temsil edemez, kanunun 426. maddesine göre kendisine kayyım atanır.**

**B) M. Kanunun 298. maddesine göre çocuklar tanımaya itiraz edebilirler veya 301. maddeye göre baba ile soy bağının kurulması için dava açabilirler. 301. maddenin karşılığı olan eski kanunun 295. maddesine ilişkin olarak verilen 2.5.1960 tarih ve 5/8 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında da (Esat Şener'in M. Kanun kitabının 525. sayfası) belirtildiği gibi ve 301. maddede getirilen "dava ana tarafından açılmışsa kayyıma, kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir" kuralı gereğince ve yine kayyımlığı gerektiren hallerin belirtildiği 426. maddenin 2. fıkrasında yer alan "Bir işte yasal temsilcisinin menfaati ile küçüğün menfaati çatışıyorsa " hükmü gereğince çocuğa bu davalar için kayyım atanması gerekir.**

**C) M. Kanunun 345. maddesine göre:**

**1- Çocuk ile ana-baba arasında yapılan işlemlerde, ana-babadan birisinin çocuk ile yapacağı sözleşmelerde diğer veli çocuğu temsil edemez, çocuğa kayyım atanır (Y.H.G. Kurulunun4.11.1975 gün ve 2749/1249 sayılı kararı. 80 sayılı Hukuk Dergisi, sayfa: 23).**

**2- Ana-baba yararına çocuk ile üçüncü şahıslar arasında yapılacak ve çocuğu borç altına**

**sokacak işlerde, çocuğu atanacak bir kayyım temsil eder ve yapılan işlem daha sonra hakime onaylatılır.**

**3- Ana-baba ve çocuğun birlikte hissedar oldukları mallarla ilgili MİRAS TAKSİM, SATIŞ VAADİ, KAT KARŞILIĞI İNŞAAT vs. gibi sözleşmeler yaparken menfaat çatışması olabileceğinden M. K. 345. ve 426/2. maddeleri gereğince çocuğa kayyım atanması gerekir ve yapılan sözleşme daha sonra hakime onaylatılır. Bu tip sözleşmelerin birbirleri arasında yapılması veya üçüncü şahıslarla yapılması durumu değiştirmez yine aynı yöntem izlenir. 11.6.2002 tarih ve 54 sayılı Birlik yazısının il/ a fıkrasında da belirtildiği gibi bu tip sözleşmeler yapılmayıp ta hissedar oldukları veya miras yoluyla intikal eden taşınır veya taşınmazları başkalarına satarlarsa çocuk ile veliler arasında bir menfaat çatışmasından söz edilemeyeceği için işlemler için kayyım atanmasına ve mahkemeden izin almalarına gerek yoktur.**

**D) Şirket kurucuları arasında çocuk ile velileri birlikte bulunuyorsa M. Kanunun 345. ve 426/2. maddeleri gereğince kuruluş işlemleri sırasında çocuğu kayyım temsil eder. Yapılan işlemin daha sonra 345. maddenin son cümlesi gereğince hakime onaylatılması gerekir.**

**Velilerin hiçbirisi ortak değil ise şirket kuruluşunda, sonradan ortak olma ve yöneticilik işlemlerinde çocuğu velilerinin temsil etmesi doğaldır ve bu işler için mahkemeden izin alınmasına gerek yoktur.**

**Ticaret Bakanlığının 1992/10 sayılı genelgede yer alan görüşüne göre küçükler mümeyyiz olsun veya olmasın şirket yönetiminde yer alamazlar. Ancak 23.1.2002 tarih ve 13 sayılı Birlik yazısında da belirtildiği gibi yasal olarak bunu engelleyici bir hüküm bulunmamaktadır. Hiç birisi ortak değil ise yönetimde çocuğu velilerinin temsil etmesi doğaldır, ancak herhangi birisi ortak ise kuruluştan sonraki işlemlerde ve görev alması halinde yönetimde çocuğu 426. maddeye göre atanmış olan bir kayyım veya 427. maddeye göre atanmış bir yönetim kayyımın temsil etmesi gerekir.**

**DEĞİŞİK BİLGİLER :**
**A) Küçüklerin şirket kurması veya ortak olması vs. gibi işlemleri için kayyım atanması gereken işlemler bölümüne bakılacak.**
**B) Küçükler adına velayeten verilen vekaletnamelerde aksine bir hüküm yoksa yetkiler çocuk ergin olmayla kendiliğinden sona ermez,ergin olan çocuğun vekili azletmesi gerekir (1991/28, 1996/51).**